

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Kpt. Nálepku 6, 073 01 Sobrance
4. Názov projektu	Zvyšovanie čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na gymnáziu
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U042
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	20.10.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium, Kpt. Nálepku 6, 073 01 Sobrance
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Mária Hviždáková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gsobrance.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová : druhy čítania, metódy nácviku čítania s porozumením

Krátka anotácia:

Témou stretnutia bolo oboznámenie sa s rôznymi druhmi čítania, ktoré sme charakterizovali a vyučujúce pri každom čítaní uvádzali svoje skúsenosti.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Stretnutie klubu sme začali slovami Arthura Schopenhauera „Jedine premýšľaním môže človek do seba začleniť, čo si prečítal. Ak čítate rad za radom bez toho, a by ste sa nad tým neskôr zamysleli, nezapustí to korene a z veľkej časti ide do nenávratna.”

Formou prezentácie sme charakterizovali druhy čítania. Okrajovo sme opísali druhy čítania, ktoré boli témou stretnutia klubu minulého roka. Boli to tieto druhy: hlasné, hromadné, zborové, skupinové, tiché čítanie. Podrobnejšie sme rozoberali druhy čítania v závislosti od cieľa čítania.

Informačné čítanie - tento spôsob čítania je zameraný na získavanie informácií a oboznámenie sa s obsahom literárneho textu, s priebehom, miestom a časom udalostí, príbehov alebo s podobou prírodných (či iných) obrazov, scenérií.

Cieľom informačného čítania je získavanie informácií rôzneho charakteru, obohacujúce slovnú zásobu a ovplyvňuje aj vyjadrovanie a zapamätávanie si prečítaného textu.

Na prvom stupni sa uskutočňuje hlavne prostredníctvom hlasného čítania, neskôr na základe tichého čítania. Využíva sa tiež vtedy, keď chceme, aby žiaci text reprodukovali.

Orientačné čítanie je napríklad prezeranie knihy, zbežné čítanie v skokoch a podobne. Prvým krokom pri tomto čítaní je titulok, druhým je meno autora. Potom si tiež často na konci knihy všimame použitú literatúru, vydavateľa, meno ilustrátora a podobne. Pri orientačnom čítaní si tiež všimame veľkosť písma, úpravu knihy a ilustrácie.

Pri **kombinovanom čítaní** dochádza k miešaniu a striedaniu základných druhov čítania. Čitateľ začne čítať knihu orientačným spôsobom, no v niektorej časti ho zaujme nejaký údaj a v dôsledku toho začne v texte vyhľadávať miesta, na ktorých sa spomenutý údaj vyskytuje, a tak orientačné čítanie zmení na selektívne. Môže sa stať aj opačná premena, že čitateľ preskočí informačnú orientáciu o knihe a začne hneď s čítaním selektívnym. V priebehu čítania však zistí, že je zbytočné čítať selektívnym spôsobom až do konca, preto zmení selektívny spôsob na orientačný. Počas orientačného alebo selektívneho čítania niekedy čitateľa upúta zaujímavá informácia, kvôli ktorej zmení rýchle čítanie na ruptúrové alebo rekreačné.

Rekreačné čítanie. Toto čítanie má naučiť čitateľov emocionálne i racionálne pochopiť text, ktorý sa stáva pre čitateľa relaxáciou.

Selektívne čítanie pomáha čitateľovi cielene z textu vyberať len tie informácie, ktoré ho zaujímajú alebo ktoré potrebuje pre ďalšiu prácu s textom.

Ruptúrovité čítanie- je to prerušované čítanie a čítanie s prestávkami. Prejavuje sa pomalým postupným tempom. Môžeme ho nazvať aj analytickým, podrobným čítaním, v ktorom nejde len o získavanie informácií, ale aj o hlbšie zamýšľanie sa nad prečítaným textom. Čitateľ v tomto procese vedie rozhovor s autorom. Tempo čítania je najpomalšie na začiatku, keď sa čitateľ oboznamuje s témou. Oveľa rýchlejšie tempo býva na konci, keď sa obsah textu už opakuje.

Kritické čítanie- je čítanie, pri ktorom literárny (ale aj iný) text podlieha hodnoteniu; žiak pri čítaní sleduje (skúma) poznávacie alebo výchovné hodnoty textu a kriticky sa s nimi vyrovnáva. Všíma si aj štylistické a jazykové spôsoby podania, prezentácie obsahu a sám si uvedomuje ich používanie.

Tvorivé čítanie- je čítanie s cieľom tvoriť úlohy a potom ich riešiť, čítanie inšpirujúce tvorivú činnosť. Výsledkom tejto myšlienkovej činnosti je vytváranie vlastného názoru na život a svet.

Podľa Charlesa Van Dorena rozlišujeme tieto druhy čítania:

Elementárne čítanie - elementárne, základné, jednoduché, prostoduché. Je to čítanie, ktoré sa naučíme v prvom ročníku na základnej škole. Viete rozoznať písmená, prečítať ich, pochopiť ich základný význam, ak ide o príbeh tak pochopiť základnú líniu príbehu, ale nič viac, nič menej. Takýmto čítaním sa stanú len dve veci. Buď veľmi rýchlo všetko zabudnete alebo z vás bude chodiaca encyklopédia. Nič z toho samo o sebe nie je veľmi užitočné, pretože vedieť iba zopakovať

to, čo je napísané, nie je čítanie s porozumením.

Inšpekčné čítanie - znamená preskúmať. Ide o čítanie, v ktorom iba povrchne prezeráte, preskakujete a skenujete. *Preskakovanie a skenovanie* – to je presne ten prípad, keď rýchlo preskakujete a pozeráte hlavné body na web stránke alebo pri čítaní článku. To isté platí aj pre knihu. Rýchlo ju prelistujete, pozriete obsah, prečítate len jej malú časť. *Povrchné čítanie* – je to len čítanie. Pozeráte na slová, poviete si ich pri čítaní v mysli, ale nepremýšľate nad nimi alebo keď niečomu plne nerozumiete, nevyhľadáte si význam slova alebo myšlienky. V podstate o tom máte iba čiastkový a skreslený obraz bez súvislostí. Čiastočnú skladačku puzzle bez častí, ktoré sa dajú spojiť. Pri tomto čítaní sa ponárate hlbšie do textu. Pomaly a pozorne čítate, robíte si poznámky, myšlienkové mapy, premýšľate nad textom, ak niečomu nerozumiete, vyhľadáte si o tom viac, aby ste sa dostali k podstate veci.

Analytické čítanie - keď čítate neskončíte len pri konštatovaní, či sa vám kniha páčila. To je len dojem. Múdrosť spočíva v schopnostiach:

- Dať konkrétne dôvody prečo sa vám páčila.
- Vedieť povedať prečo s knihou súhlasíte a prečo nie.
- Vedieť identifikovať hlavné časti a prvky knihy.
- Vedieť, aké problémy a otázky autor riešil.
- Aké argumenty autor použil.
- Či tie argumenty sú správne a keď nie, kde sú rezervy.

Syntopické čítanie. Syntopicky čítať, znamená vytvoriť si vlastný obraz a prísť s niečím novým a originálnym. Tento typ je posledný preto, lebo aby ste ho zvládli, najprv potrebujete vedieť čítať analyticky. Nemôžete pridať nič vlastné alebo nové, ak neviete, kde sa autor mýli alebo nezohľadňuje ďalšie veci.

Syntopické čítanie nie je len o jednej knihe. Je to o čítaní viacerých kníh na jednu tému, prípadne ďalších súvisiacich témach. Je to o porovnávaní, dopĺňaní a kombinovaní pohľadov, aby ste vytvorili nový. Svoj vlastný. Týmto čítaním sa z vás stane skutočný expert.

13. Závery a odporúčania:

Závery a odporúčania: využívať na hodinách čitateľskej gramotnosti postupne jednotlivé druhy čítania a oboznámiť a vymieňať skúsenosti s ostatnými členmi klubu.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	PhDr.Mária Hviždáková
15. Dátum	20.10.2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr.Marián Mižák
18. Dátum	27.10.2020
19. Podpis	

Príloha: prezenčná listina